

אב תשע"ז

בס"ד

בחינה בהלכות מצוות התלויות בארץ

הוראות לנבחן:

- יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
- אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – לא יבדק והנבחן יוזמן לוועדת משמעת.
- לתשומת לבכם: דפי הטייטה לא ייבדקו!
- חלק א' - עיון - 7 שאלות, חובה לענות על 6 מתוך 7 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 6 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן בעיגול סביב 6 התשובות שמבקש לבדוק.
- חלק ב' - בקיאות - חובה לענות על 2 מתוך 3 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 2 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן בעיגול סביב 2 התשובות שמבקש לבדוק.
- חלק ג' - יישום - חובה לענות על 2 מתוך 3 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 2 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן בעיגול סביב 2 התשובות שמבקש לבדוק.
- בחלק א' - עיון - יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
- בחלק ב' - בקיאות - יש לציין את דעת השו"ע, הרמ"א, ונר"ב.
- בחלק ג' - יישום - יש להתייחס למקרה, לברור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
- יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!!!

חלק א' - עיון

יש לענות על 6 שאלות מתוך 7 שאלות

הלכות חדש

- תייר שנסע לאחת ממדינות מזרח אירופה, ואין באפשרותו למצוא משקה כשר מלבד שכר שעורים (בירה) מתוצרת מקומית העשויה רק מלתת שעורים מים וכשות.
- א. האם יוכל לצרוך את שכר השעורים (בירה) מבלי שתהיה עליה סימון כשרות (התייחס רק לאיסור חדש).
- ב. האם ישנו הבדל כיצד היו עונת השנה באותה מדינה, ובאיזה עונת חשנה הוא הגיע?
- ג. מה יהיה הדין אם אותה מדינה אינה מקיימת קשרי מסחר עם אף מדינה אחרת.

הלכות ערלה

- מטע של פירות שנטעו בו שתיל עץ קטן שהובא ממשטלה שגידלה את אותו שתיל עץ בתוך שקית ניילון אטומה במשך שנתיים:
- א. לאחר כמה זמן ניתן לאכול את פירות השתיל הזה?
- ב. כשנחמיר בדינו, איזה בעיה יכולה להיווצר לנו?

הלכות חלה

- מאפייה המייצרת עוגות בחושות, (עוגת טורט), ותהליך הייצור הוא כדלהלן, מערבלים בתוך מיקסר בלילה נוזלית במשקל עשרה קילוגרם, שמרכיביה הם: קמח, קמח אורז, אבקת קקאו, הקצפה של ביצים, מיץ תפוזים, ושמן סויה. ולאחר מכן יוצקים את החלילה הנוזלית בתוך תבניות קטנות כאשר משקל כל תבנית הוא כחמש מאות גרם, ומכניסים לאפייה.
- א. האם העוגה חייבת בחלה?
- ב. מאיזה כמות של קמח העיסה הזאת מתחייבת בחלה, והאם היחס של כמות הקמח מול קמח האורז משנה את דינה?
- ג. באיזה שלב מפרשים את הפרשת החלה?
- ד. האם קיימת אפשרות להפריש לאחר האפייה מאחר ומשקל כל תבנית הוא רק כחמש מאות גרם?

- נשים המקיימות ערב הפרשת חלה, כיצד ינהגו במקרים שלהלן:
- א. אחת הנשים קנתה בצק גדול ממאפייה סמוכה, ומחלקת לכל משתתפת בצק בכמות החייבת בחלה?
- ב. אחת הנשים לשה במקום בצק בכמות החייבת בחלה, ומחלקת לכל משתתפת בצק קטן פחות משיעור חלה, (האפייה של הבצק נעשית באותו מקום או בבית של כל משתתפת)
- ג. אחת מהמשתתפות לשה לעצמה בצק גדול בכמות החייבת בחלה, אבל בכוונתה לחלק את הבצק לחתיכות קטנות, בכדי להקפיד אותם בביתה, ולאפות מהם בכל פעם לפי הצורך.

הלכות כלאי זרעים וכלאי הכרם

- הסבר והרחב בכל אחד מהשאלות דלהלן.
- א. מה הם כלאי הכרם, ומה הם כלאי זרעים? *מאכלא דזרעין*
- ב. באיזה מינים חל האיסור?
- ג. מהם הבדלי הדינים עיקריים שיש בניהם (לפחות שלש).

הלכות שביעית

6. איסור זריעה ונטיעה בשביעית
א. האם האיסור הוא מן התורה, ממתי מתחיל האיסור לזרוע או לנטוע, (בזמן המקדש ובזמן הזה) ומדוע?
ב. מה הדין אם עבר ונטע בשוגג או במזיד?

הלכות חדש וחלה

7. האם שאור (שמרים) שהתערב בעיסה (בצק) בטל ברוב, ודינם כדין העיסה?

חלק ב' – בקיאות

יש לענות על 2 שאלות מתוך 3 שאלות

8. האם ההפרשה חייבת להיות מן המוקף? לכתחילה או בדיעבד? (הפרשת חלה, הפרשת תרומות ומעשרות).
9. האם צריך להקפיד לזרוק את קליפות הפירות, או את גרעני הפרי רק לתוך "פח שמיטה" (שקית אשפה המיוחדת רק לפירות שמיטה, שבה מניחים את הנזרק לתוכה עד שיירקב מאליו), או שאפשר להשליכם אם יתר האשפה של הבית?
10. האם מותר לקצוץ בשנת השמיטה ענפים מהאילן בכדי לסכך בהם את סוכתו, ומה הדין כשיש על הענף פירות?

חלק ג' – יישוב

יש לענות על 2 שאלות מתוך 3 שאלות

11. מאפיית "הפיתה" השוכנת במזרח ירושלים הינה בבעלותם של יהודים שומרי תורה ומצוות, אבל כל עובדיה הינם גויים, הייצור במאפייה מתחיל עם רדת ערב עד עלות השחר, כאשר כל תחילת שעה עגולה נעשית במקום לישה של בצק חדש שמיד נאפה לפיתות, בחצות לילה כאשר חלק מהתוצרת כבר אפויה ומוכנה לשיווק, מגיעים סוכני השיווק ורוכשים מהאפייה פיתות בכדי לחלק אותם לחנויות הפלאפל והמסעדות.
כשבאו בעלי המאפייה למחלקת הכשרות לקבל כשרות על המאפייה, הסביר להם הרב, שאין אפשרות לשלוח משגיח כשרות שישעה שם במשך הלילה בכדי שיפריש להם חלה מכל עיסה ועיסה, הברירה היחידה העומדת לפניו היא רק שהמשגיח יבוא בבוקר בסיום העבודה.
א. אלו פתרונות נוכל להציע לרב בכדי שיתן להם כשרות על המאפייה מבלי שיחשוש שהפיתות ישווקו מבלי שהפרישו מהם חלה?
ב. האם הפתרונות הללו לכתחילה?
ג. מה הבעיה שמשגיח הכשרות ייקח בבוקר מאחת הפיתות, ויפריש מהם חלה על כל התוצרת שנעשתה בלילה?
12. בימי בין הזמנים יצאה משפחת א. לטיול בצפון הארץ, אשר כלל סיור בתוך מטע דובדבנים בסגנון של "קטיף חופשי", אב המשפחה רכש לכל משתתף כרטיס כניסה למטע המגודר, ובכך איפשר להם לאכול כפי יכולתם מפירות המטע, כרטיס הכניסה גם מאפשר לקבל סלסה ריקה, ולמלא אותה בפירות המטע ולשלם עליהם בנפרד ביציאה מהמקום. כשנכנסו למקום גילו הילדים להפתעתם שבמרכז המטע מוצב לו בית קטן המוקף בחצר שבתוכה גדלים עצי תפוזים.
האם צריך לעשר את הפירות הבאים:
א. פירות המטע (דובדבנים)?
ב. פירות החצר (תפוזים)?
ג. פירות הסלסלה שייקחו לביתם?
13. מפעל החמוצים בבעלותו של ערבי, מייצר מלפפונים חמוצים, תוצרת המלפפונים מגיעה למפעל משלשה מקורות:
1. מחקלאים יהודים המגדלים מלפפונים ומוכרים את התוצרת למפעל כאשר היא ארוזה בקרטונים.
2. משדותיו של הבעלים הערבי, אלא שאת הקציר ואיסוף המלפפונים למפעל (לאחר שגדלו המלפפונים), עושה חברה בבעלות יהודית, הקונה את כל הסחורה בעודה מחוברת, ומוכרת אותה שוב למפעל כאשר היא ארוזה.
3. ייבוא של מלפפונים מטורקיה.
א. האם צריך משגיח הכשרות להפריש מעשר מכל אחד מהאופנים שאותו מפעל מקבל את הסחורה? (להתייחס לכל אחד משלשת האופנים בפני עצמו, כל מקרה לגופו).
ב. מה יעשה משגיח הכשרות אם כל הסחורה נכנסה לתחומי המפעל והתערבה, ואין לו עתה אפשרות לזהות מהיכן כל מלפפון ומלפפון הגיע?